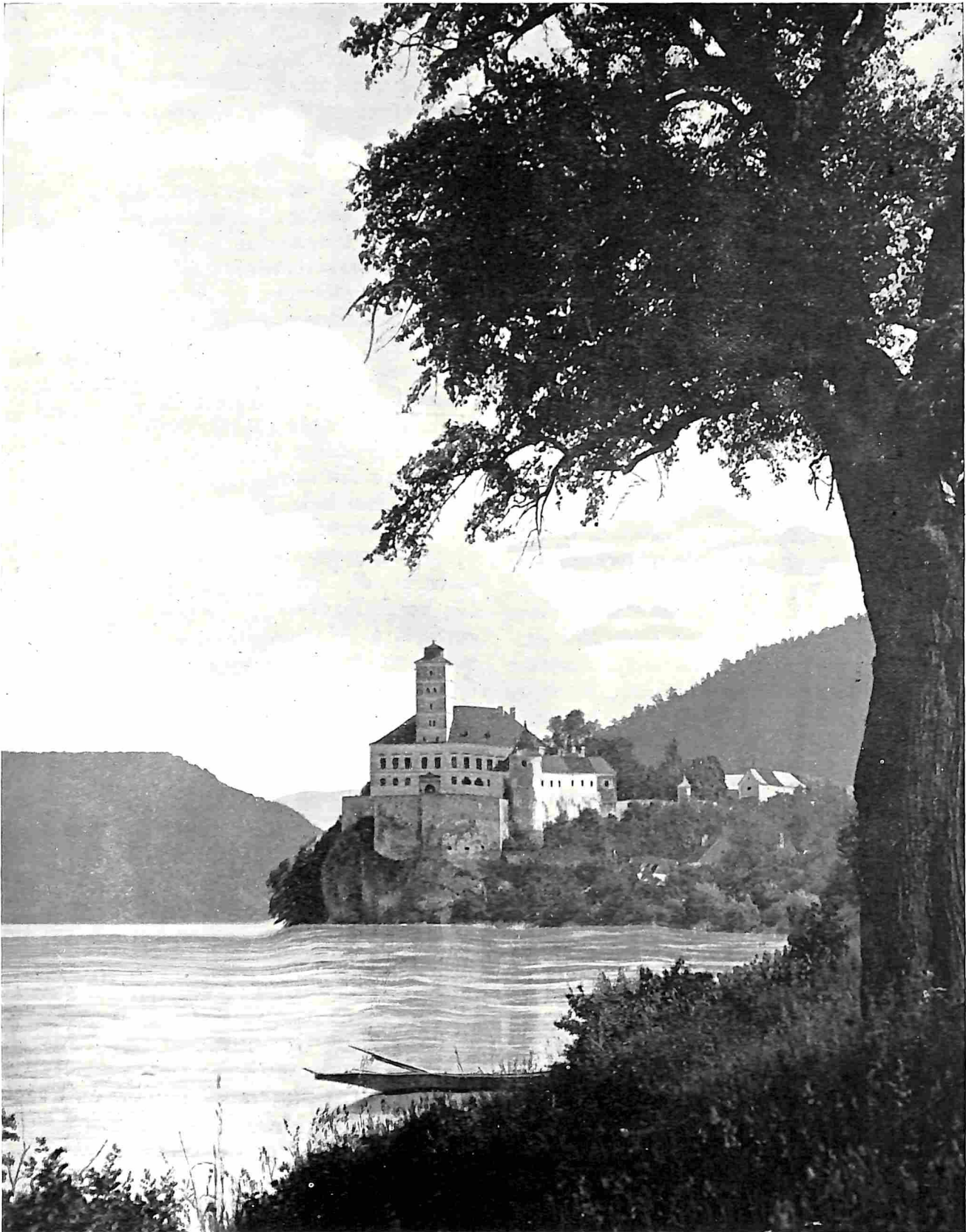

BUITEN

99^E JAARGANG N^O. 47

ZATERDAG 23 NOVEMBER 1935

DE BURCHT SCHÖNBÜHEL AAN DEN DONAU IN DE WACHAU (OOSTENRIJK)

Redactie: Mr. P. J. A. BOOT

INHOUD

DE BURCHT SCHÖNBÜHEL AAN DEN DONAU IN DE WACHAU (OOSTENRIJK) (ILL.)	BLZ. 553
DE STRAATJONGEN VAN FEZ-BALI DOOR ROBERT WATTENWYL	BLZ. 554—555, 564
INDISCHE VORSTINNEN (GEÏLL.), DOOR DR. H. GOETZ	BLZ. 556—560
BUNZING EN FRET (GEÏLL.), DOOR DR. G. BARENDRECHT	BLZ. 559—561
DE HERFST-PRIMULA (GEÏLL.), DOOR G. D. LUTKE MEIJER	BLZ. 561—562
EEN WOLKENKRABBERSTAD OP DE HOOGVLAKTE (GEÏLL.), DOOR R. BLIJSTRA	BLZ. 562—563
HOLLANDSCH POLDERSCHOON BIJ ZWAMMERDAM (ILL.)	BLZ. 564

Men gelieve alle stukken voor Redactie en Administratie bestemd te zenden naar **Rokin 74—76, Amsterdam**. Bijdragen dienen vergezeld te gaan van postzegels voor eventuele terugzending.

Overneming van den inhoud, ook bij gedeelten, is verboden.

DE STRAATJONGEN VAN FEZ-BALI

DOOR ROBERT VON WATTENWYL

STEN Sörenson kwam niet ver. Nauwelijks had hij zijn auto op gang gebracht, of hij stopte weer. „Wacht even!” riep hij mij toe, „ik heb vergeten, je te zeggen, dat we vanavond bij kapitein Mazel uitgenoodigd zijn. Om acht uur. Maar denk er aan: een beetje tijdig komen! Uiterste speling een kwartier!”

Hij zei nog iets, maar het gedruisch van den motor overstemde dat reeds en terstond daarop schoot de kleine blauwe wagen de vele bochten naar Bab-toeh op.

Het was wel zeer weinig Marokkaansch, zooveel waarde te hechten aan punctualiteit; een van die lastige „afdwalingen” naar Europeesche gewoonten, waarvan Sten Sörenson, ofschoon hij reeds acht jaar in Afrika woont, steeds weer het slachtoffer wordt.

Slechts een nieuweling zal anders een tijdstip zoo overdreven nauwkeurig aangeven. Na een maand in dit land gewoond te hebben, zal hij reeds zeggen: „Om vijf, om zeven, om tien uur ongeveer”. Na een vol jaar echter nog maar: „’s Morgens”, „Na het eten”, „In den middag”, „Tegen den avond”.

Het is nu eenmaal gemakkelijker het uiterlijk, het aanzicht van een land te wijzigen, dan zijn geest te veranderen. Zelfs de kleine, duivelsche machinetjes, die den mensch onophoudelijk aan tijd en plichten manen, die dwergachtige slavenhouders der twintigste eeuw, weerstaan niet de suggestieve macht der omgeving. Na enkele dagen Sjeriefenland reeds verliezen zij hun Europeesche betrouwbaarheid. Zij worden voornaam traag, zooals de vroegere heeren van het land en rebelsch als de Berbervorsten van den Hoogen Atlas. Zij weigeren opeens, aldoor netjes in den pas te gaan. Stuk voor stuk veroorloven zij zich kleine zijsprongen, huppelen ver vooruit, of blijven aarzelend achter, om dan, plotseling, met dolle, overmoedige sprongen de andere weer na te

rennen. Er zijn geen twee uurwerken te Fez, die hetzelfde uur aanwijzen. En wanneer het eenmaal zoover is, dat bij alle de wijzers op hetzelfde oogenblik elkaar kruisen, dan — dan zal Fez niet meer Fez zijn.

De tijd — het onophoudelijke, niet te stuiten vervliegen der uren, der dagen, der weken, der jaren — de tijd is het onvermijdelijke noodlot van den mensch. Hij is de sterkste dwang, de moeilijkst te overschrijden grenspaal, de meest deemoedigende macht in het aardsche leven. De rijkste is arm aan uren en dagen, de machtigste vermag niet zijn klok voor lang. Er bestaat geen harder en geen onomstootelijker (maar ook geen genadiger en geen gerechter) oordeel, dan het Bijbelwoord: „Des menschen leven duurt zeventig jaren, in enkele gevallen tachtig”.

De Europeesche mensch, die eeuwige rebel, wilde zich niet schikken in deze bepaling. Hij is opgestaan tegen den tyran van het vergankelijke, verklaarde hem een verbitterden oorlog. En daar de strijd niet te voeren was met bruut geweld, nam hij zijn toevlucht tot listen en slinksche streken. „Ik kan de aarde niet dwingen, langzamer te draaien en ik kan haar loop om de zon niet tegenhouden”, zei hij tot zichzelf, „maar wanneer ik zevenmijlslaarzen bouw, die mij tien keer sneller ergens brengen, en wanneer ik mijn handen verduizendvoudig, mijn oogen versterk en mijn ooren verleng — wanneer mij dit alles gelukt, dan heb ik den tijd grondig bedrogen”.

Ja, hij heeft het gedaan gekregen; hij heeft den tijd overmeesterd. Maar niet ongestraft heeft hij de stoutmoedigheid begaan, den loop der zon te regelen. Hij heeft Kronos bedrogen, maar Kronos heeft zich gewroken. Als een vloek vervolgt hem onophoudelijk het bewustzijn van den tijd. Hij heeft van de vrucht der kennis genoten — daarvoor is hij verdreven uit het paradijs der onbezorgdheid. Den kostbaren, vluchtigen tijd ten volle gebruiken, dat is de gedachte, die hem bij dag en bij nacht beheerscht.

De Marokkaan kent zulke zorgen niet. Hij zag niet in, waarom hij zich om den tijd zou moeten bekommeren: de tijd nam zijn loop, zooals God dien bevolen had. Op de korte dagen van den winter volgde de lente, waarin zich de velden bont kleurden als het mooiste mozaiek; de lente werd opgevolgd door de droogte en hitte van den zomer en wanneer de zonnegloed minder werd, vielen de regens van den herfst, die de aarde zwaar en vruchtbaar maakten — insjallah, zoo God het wilde.

De Marokkaan was niet meester van den tijd. Hij wist hem niet te verlengen en evenmin hoe hem te gebruiken. Maar daarom juist was hij rijk aan ledigheid en behoefde niet te jachten en krenterig met de uren om te gaan, zooals de Europeaan van tegenwoordig. De Sultan en de pasja's lieten zich gedurende duizend en één nachten geschiedenissen verhalen, die een handige regisseur spelenderwijze in een film van normale lengte zou weten te primeeren; de koopman kon van het middaguur tot de stonde van het vijfde gebed over een paar onzilver sjacheren — wat had hij intusschen voor lucratievers en amusanter kunnen doen? Waarom zou de landman zich haasten bij zijn arbeid? Het zaad op de velden kwam op, wanneer zijn tijd ge-

komen was — insjallah — en geen uur vroeger, en de merrie had in elk geval haar driehonderdveertig dagen noodig, tot zij haar veulen wierp.

Toen echter waren de Roemi gekomen en hadden zich tot heeren van het land gemaakt. Zij legden stalen banden door het land, waarover geweldige, sissende en dampende monsters gleden. Zóó snel vermocht te volgen en zóó onvermoeibaar raasden zij voort, dat het land ineenschrompelde als een opgedroogd vel en men in één dag van het eene uiteinde van het land naar het andere reed. Zóó sterk echter waren zij, die stalen paarden, dat zij heele rijen kleine huisjes achter zich aan sleepten, waarin wel een halve stam plaats kon vinden. In het begin scheen het nog in Gods hand te zijn, of en wanneer die rollende hutten zich in beweging zouden zetten, maar spoedig matigden de brutale nieuwe heeren zich aan, zelfs dit met kleine, peuterige cijfertjes te regelen. En den laatsten tijd waren er velen gekomen en hadden verteld, dat de wielen van den trein werkelijk op klokslag begonnen te draaien, ofschoon nog lang niet alle plaatsen verkocht waren en enkele inheemschen aan het loket nog ver van hun hoogste bod af waren. Wanneer dit echter regel zal zijn en niemand zich hierover meer zal verwonderen, dan — dan zal Marokko niet meer Marokko zijn.

Toen de schaduw van het huis lang over den grooten weg viel, vertrok ik uit Sidi Boe-Jida. Een smalle weg, ingesneden tusschen meer dan manshooge bamboe- en biezenboorden, leidde van den tuin naar den grooten muur. Een vochtige warmte sloeg samen boven mijn hoofd, een zware, modderige geur benam mij bijna den adem. Men had zich in deze uitgedroogde beekbedding midden in het dichte gewas evengoed tien graden zuidelijker kunnen wanen.

Ik behoefde niet naar de groote poort te gaan. Door een bres in het bolwerk, honderd meter lager, ging ik de stad binnen. Over steile, spaarzaam begroeide hellingen, bestrooid met kleine, armzalige hutten en langzaam vervallende muurresten, ging het opwaarts naar de hoogte van Babftoeh, die zich als een kegel uit het als met kraters doorploegde landschap verheft.

Het geheele dal lag reeds in de schaduw. Een fijn, blauw waas dreef boven de huizenzee, waaruit hier en daar een ijle rooksliert opsteeg. Slechts de langgerekte, kale, rotsige ruggen der omliggende bergen glinsterden nog in zijdeachtigen glans, roze, malveblauw, smaragdgroen, elke in zijn eigen, bijzondere tint. En achter Babftoeh, daar, waar tusschen armelijk gras en dorre cactussen honderden graven — roerend bescheidene, reeds half in de aarde gezakte en pompeuse, met spitsbogen en koepels en arabesken — tegen de steile hellingen opklommen, ving de wijde halve cirkel van hoogten als een holle spiegel den gloed en het licht op der laatste zonnestralen.

Ik moest in de richting van de populieren en cypressen, waarachter, heel in de verte, de gedrongen vierkante minarets van Fez-Djdid uitstaken. Ik trachtte mij de richting scherp in te prenten, want ik wist, dat, wanneer ik eenmaal een der vele steile steegjes ingezwenkt was, een labyrinth van straatjes mij zou opnemen, dat als het ware uitgedacht was om iemand die haast had tot vertwijfeling te brengen.

„Insjallah”, zei ik drie keer achter elkaar, evenals elk goed Moslim, vóór hij een gewaagde onderneming begint en stortte mij in de donkere, nauwe kloof, die zich tusschen hooge, naakte muren voor mij opende.

Maar het baatte niet. Na vijf minuten reeds had ik een ondoordringbaren wand vóór mij. Om uit de Medina van Fez, dezen geweldigen termietenbouw, te geraken, te juister plaatse en binnen een redelijken tijd, is er maar één middel: men moet op het bonte leven om zich heen acht slaan, in plaats van op den weg; zich passief laten voortdrijven op den stroom, steeds de richting van den geringsten weerstand volgend, al wijkt deze ook honderdtachtig graden af van uw weg. Dan zult ge spoedig een pleintje herkennen, een met mozaiek versierde bron, een gebochelde brug, een straathoek of een poort en — wanneer het toeval het wil — u opeens tot uw verbazing dicht bij het doel bevinden. Hoe dikwijls heb ik dit niet gedaan, bij dag en bij nacht, en nooit ging het verkeerd. Maar elken keer, wanneer ik haast had en den kortsten weg zocht, verdwaalde ik in doodlopende steegjes.

Wanneer men een paar uur vrijen tijd heeft en onvermoeide beenen, is er niets genoeglijkers dan kris en kras rond te dolen door de Medina, de oude stad van Fez. Ontelbare uren kan men doelloos door deze straten en stegen dwalen, voortdurend wisselt het beeld en steeds weer — zelfs na maanden, ontdekt men nieuwe dingen.

Wee echter hem, die in dit uitgestrekte labyrinth haast heeft, of vermoeid is. Hulpeloos dwaalt hij rond, bergop, bergaf, niet in staat, om ook maar voor den geringsten afstand de goede richting te houden. Radeloos wendt hij zich naar links en naar rechts, om telkens weer voor gesloten poorten en naakte muren te staan.

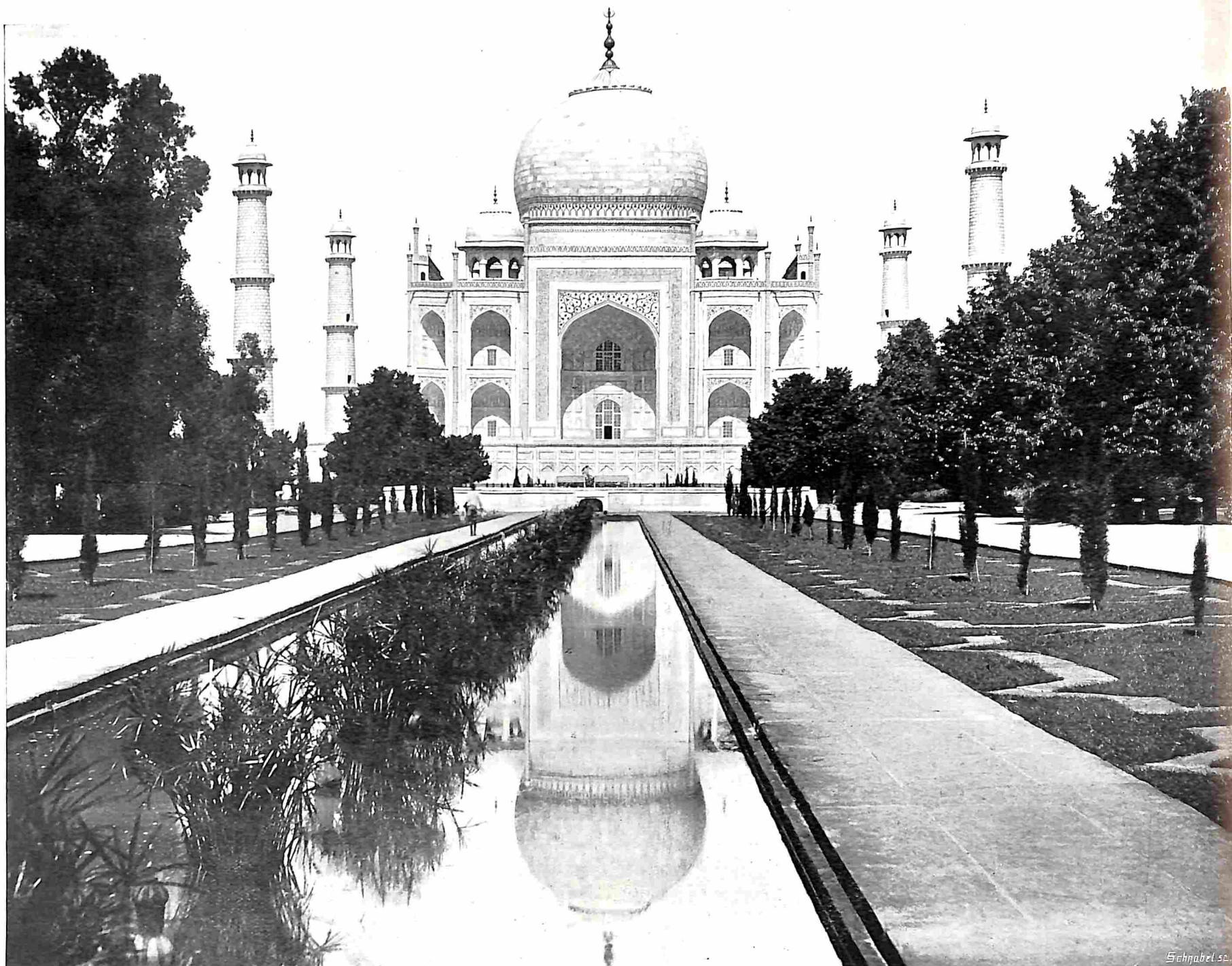
En toch is er een eenvoudig middel om aan deze helsche marteling te ontkomen: de gidsen. Men heeft hen niet lang te zoeken; zij zijn er vanzelf, altijd en overal. Slaat men een weg zonder uitgang in, terstond heeft men een sliert jongens achter zich aan, die zich als gids aanbieden.

Als het maar niet zoo lastig viel, hun hulp aan te nemen! „Dezen keer zal ik niet zoo dwaas zijn, maar neem dadelijk een gids”, zegt men tot zichzelf, wanneer men op pad gaat. Nauwelijks echter ziet men den eersten jongen loeren, of reeds komt de oude tegenstand weer op. Je bent toch per slot van rekening geen nieuweling, geen hulpelooze toerist. Je bent toch een vriend van het oude Fez, je voelt je bijna zelf een echte Fassi — en zou je dan in de geliefde stad niet eens alleen den weg kunnen vinden?

Je verweert je lang, heel lang. Als je uit een der doodlopende stegen komt, doe je, alsof je de spottende gezichten der jongens niet zag. „Je vergist je”, schijnen blik en houding te zeggen, „ik ben heelemaal niet verkeerd geloopt, ik weet best waar ik ben; daar was een mooie deur, die wilde ik alleen maar eens bekijken . . .”

De kleinen laten zich echter niet zoo gauw bij den neus nemen. Zij volgen dicht in het spoor van den onhandigen Europeaan; zij zijn zeker van hun zaak, heel zeker . . . Daarginds, waar de steeg mooi breed wordt en bedrieglijk druk, daar is de eenige in- en uitgang van de wijk Harat es Soera.

(Slot op bladz. 564)

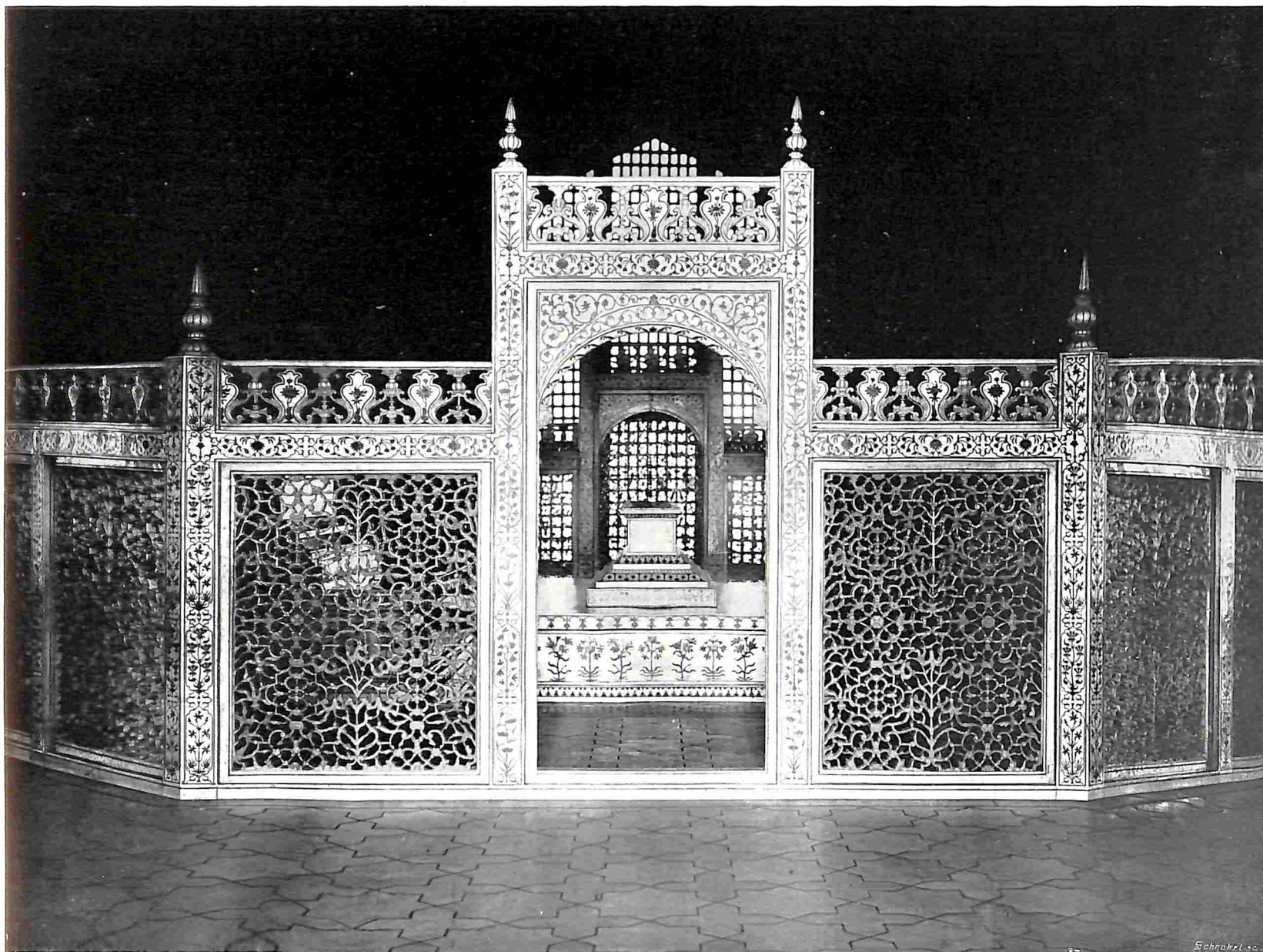
DE TADZJ MAHAL TE AGRA. ACHTER DE DEUR, DIE MEN IN HET MIDDEN OPEN ZIET, BEVINDT ZICH HET GRAF-MONUMENT OP NEVENSTAANDE AFBEELDING

INDISCHE VORSTINNEN

DOOR DR. H. GOETZ

DE tegenwoordige positie der vrouw in Voor-Indië is in hoofdzaak het gevolg van de duizendjarige heerschappij der Mohammedanen over dit land. Deze heeft echter het ideaal, dat het oude Indië zich van de vrouw gevormd had, niet geheel kunnen verdringen. En evenmin nam in Voor-Indië het haremleven zulke onverkwikkelijke vormen aan als aan het hof van Konstantinopel, waaraan wij onze voorstellingen omtrent de Oostersche vrouw in het algemeen te danken hebben. Met dat al bekleedde de vrouw tot voor kort een zeer nederige positie in de Indische maatschappij, tengevolge van de bekrompenheid en armoede van de andere dan de hoogste klassen en van de demoralisatie, die uit de voortdurende oorlogen van de 18e eeuw voortkwam. In vroeger tijden, toen in het land van den Ganges de Mohammedaansche macht onder het bewind der Groot-Mogols, de opvolgers der groote veroveraars Djingis Chan en Tamerlan, in de 17e eeuw het top-punt van haar glorie bereikte, vond men in de sprookjesachtige burchten van Lahore, Agra en Fathpur-Sikri vrouwen, die in schoonheid, ontwikkeling en macht ook voor die in Europa niet onderdeden. Wel-sprekend getuigt daarvan het beroemdste bouwwerk

van Indië, de Tadzj-Mahal, met zijn filigrain-werk van marmer, het graf der Keizerin. Gemalin van Sjahdjehân, wiens schitterend hof de zeventiende-eeuwsche reizigers verblindde. Wanneer men tegenwoordig door de oude paleizen dwaalt, ziet men nog slechts de schaarschte statiegebouwen, die de Engelsche militaire autoriteiten in de 19e eeuw gespaard hebben en die men thans weer zoo goed mogelijk tracht te restaureeren. De groote terreinen binnen de vestingmuren, die nu slechts eenige kazernes bevatten, waren echter in vroeger tijd voor de helft bedekt met een stad, die alleen met vrouwen en eunuchen bevolkt was. Wie daar binnentrad, moest eerst een wacht passeeren. Hij werd dan door vrouwelijke soldaten langs gaanderijen, beken, fonteinen en tuinen met paviljoens naar de met wonderschoone mozaïeken overdekte marmeren zuilenhal gebracht, de Rang Mahal, waar de Keizerin troonde. Door het fijne marmeren à jourwerk achter haar zetel zag men uit op de rivier met haar schepen en daarachter het wijde land. Een zachte wind deed het water rimpelen in het basin, midden in de zaal. Een zijgang leidde door een regelmatig aangelegden tuin vol tulpen, narcissen en hyacinten naar de audiëntieplaats en

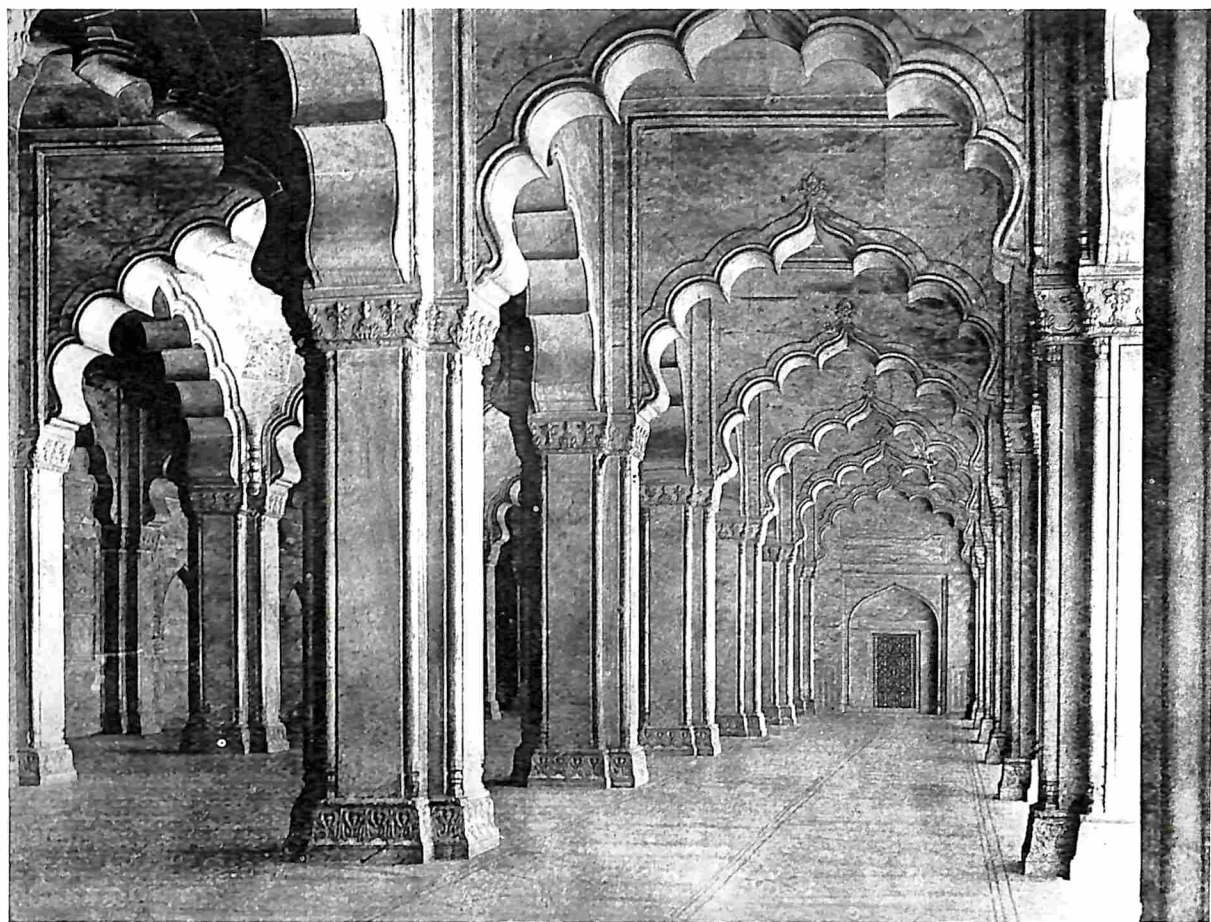

DE (SCHIJN)GRAFTOMBEN VAN SHAHDZJEHÂN EN ZIJN GEMALIN MOEMTAZ-I-MAHAL IN DEN DOMKOEPEL VAN DEN TADZJ MAHAL

DE TOMBEN ZIJN VAN WIT MARMER, INGELEGD MET BLOEMFESTOENEN IN MOZAIËK VAN HALF-EDELGESTEENTEN EN OMSLOTEN DOOR EEN HEKWERK, EVENEENS VAN WIT MARMER. OOK HET LIJSTWERK HIERVAN IS MET UITERST FIJN MOZAIËK VAN HALF-EDELGESTEENTEN INGELEGD. DE TOMBE VAN DEN KEIZER IS LINKS DOOR HET HEK HEEN ZICHTBAAR. DE „ECHTE" SARCOPHAGEN BEVINDEN ZICH IN EEN ONDERAARDSCHE RUIMTE

naar het slaapvertrek van den vorst. Hier, in de Rang Mahal, ontving de keizerin op haar gouden troon bezoek, omgeven door dienaressen met waaiers, waterpijp en doozen met betel. Luitspeelsters, zangeressen en danseressen hielden het damesgezelschap bezig, dat op tapijten en kussens om de vorstin in het rond zat. ☞ Ragfijne gewaden, versterkt met gouden tressen, bedekten het lichaam der vrouwen, die geen schoonheidsmiddelen en sieraden spaarden. Als poeder gebruikten zij saffraan, als parfum rozenolie, amber en muskus; de ooghaaren en wenkbrauwen waren geverfd, de lippen met rouge, de handpalmen en de voetzolen met henna rood gekleurd. Neus, ooren, hals, handen en voeten, letterlijk elk lichaamsdeel werd met juweelen versierd. Het was dan ook geen wonder, dat de Europeesche kooplieden aan de Indische hoven steeds koopers vonden voor hun kostbaarheden en sieraden, waarvoor in de juwelenkistjes van deze dames steeds plaats was. ☞ Ieder van deze voorname vrouwen had een eigen huishouding met slavinnen en eunuchen, vermeerderd met nog ongehuwde meisjes en weduwen uit haar familiekring. Ook als zij de gunsten van haar gemaal met een of meer anderen moesten deelen, ontbrak het hun op grond van haar relaties niet aan een passende positie, hetzij aan het keizerlijk hof, hetzij bij den edele, tot wiens harem zij behoorden. Haar vader of

broeders waren immers meestal generaals of hooge ambtenaren, zooal niet Radja's van een staat, aan wier trouw den keizer veel gelegen was. ☞ Meer dan één krachtige persoonlijkheid kon men onder deze dames vinden, zoowel de mystiek-romantische Hindoe-vrouwen als de meer verstandelijk berekenende — zij het ook evenzeer voor liefde toegankelijke — Mohammedaanschen. Hofdames, die door haar energie — zelfs op het slagveld ten toongespreid — hun echtgenooten een succesrijke carrière verzekerden, keizerinnen en prinsessen, die onmiddellijk of door tussenkomst van haar vertrouwelingen een beslissenden invloed hadden op de regeeringspolitiek. Een prinses van Bidjapoer, Tjand Bibi, verdedigde als regentes voor haar minderjarigen zoon in de 16e eeuw jaren lang het rijk van Ahmadnagar tegen de twintig-voudige overmacht van den grootsten vorst van haar tijd, keizer Akbar, en tegen de verraders uit haar eigen omgeving. In volle wapenrusting sneuvelde zij tenslotte op de stadsmuren. De gemalin van Djehângir baande zich door een hoogst avontuurlijke en romantische carrière den weg naar den keizers troon, over het lijk van haar eersten echtgenoot, een subaltern officier, die na een heldhaftigen strijd in opdracht van den verliefden keizer door moordenaarshand den dood vond. Weldra had Noerdjehân — die, dit tusschen haakjes, een hartstochtelijk lief-

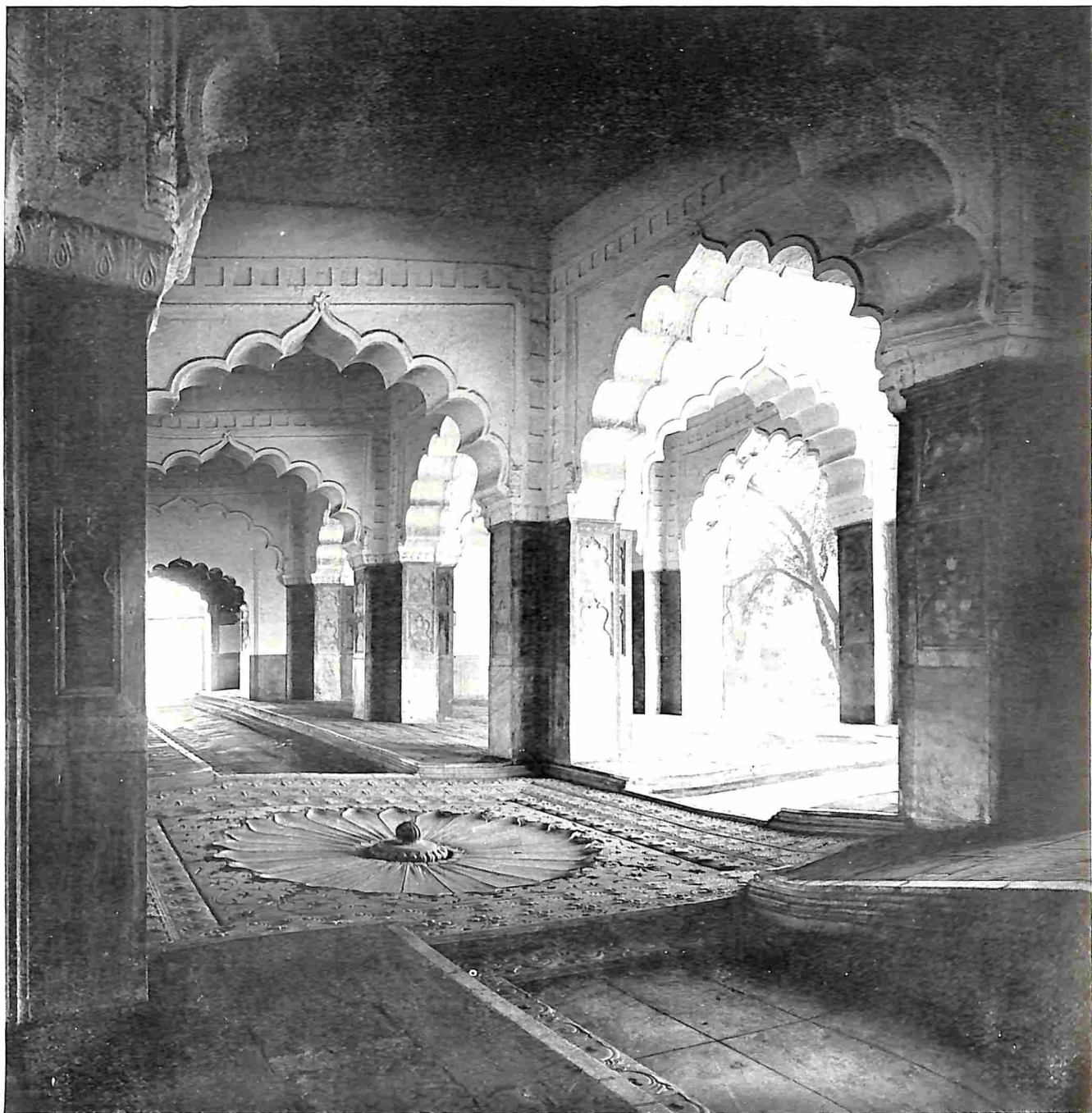

DE PARELMOSKEE IN HET FORT TE AGRA

hebster van de tijgerjacht was — den goedmoedigen en verstandigen, maar drankzuchtigen vorst dermate onder haar invloed weten te krijgen, dat alle regeeringsaangelegenheden door haar handen gingen en dat zelfs vele documenten en munten haar naam naast dien van Djehângir dragen. Voor dien tijd een ongehoord feit! Gaandeweg werden alle belangrijke posten door haar verwanten bezet, uit haar familie kwamen nog generaties lang grootviziers en keizerinnen voort. Noerdjehân's nicht, Moemtaz-i-Mahal, werd de lievelingsvrouw van Sjahdjehân, die het reeds genoemde, wereldberoemde mausoleum voor haar liet bouwen. Van zijn dochter was de eene, Rosjenara, nauw betrokken bij zijn gevangening en onttroning door zijn zoon Aurangzeb; een andere, Djehanara, door het volk slechts „Vrouwe Vorstin” (Begam Sahiba) genoemd, deelde zijn plichten, zorgen en eenzaamheid; een van zijn kleindochters, Zeb-an-Nissa, was een beroemde en zeer hooggeschatte dichteres en beschermster der kunsten. ☼ Met het verval van het rijk in de 18de eeuw, kort vóór het begin der Engelsche heerschappij, veranderen ook de vrouwen. Naarmate de provincies zich onafhankelijk

maakten en de machtigste stadhouders zich als maior domus aan den Grootmogol begonnen op te dringen, werd het steeds meer tot het keizerlijke paleis beperkte hofleven verdorven en losbandiger. Op de grens van dezen tijd staat Djehândar Sjah en zijn geliefde, Lal Koenwar. Grotesk was de positie van dezen zwakkeling, een speelbal van de politiek van zijn grootvizier, aan wien hij den troon dankte, en van de luimen van zijn favorite, met wie hij 's nachts door de kroegen van de hoofdstad zwierde. Met haar deed het schuim van het toenmalige nachtleven zijn intrede in het hof, zonder in zijn overmoed en verspilling grenzen te kennen. Ten slotte werd zij tezamen met den keizer door de verontwaardigde edelen omgebracht. Maar zij vond verschei-

dene navolgers, waaronder de moeder en regentes van Ahmad Sjah, Oedham Bai, een voormalige bayadère, de bekendste was. ☼ En toch waren er in dezen tijd in Indië, waar toen toestanden heersten zooals in Europa ten tijde van de Godsdienst-

RANG MAHAL IN HET FORT TE DELHI

oorlogen van de 17e eeuw, ook flinke vorstinnen, zooals Ahalya Bai, de verstandige regentes van Indore, of de Begam Soemroe, de gemalin van een avonturier uit den Elzas, Walter Aloysius Reinhardt, die tegen het einde van de 18e eeuw bij Delhi het kleine vorstendom Sardhana stichte. Na zijn dood kommandeerde de vorstin zelf het leger van haar echtgenoot, waarmede zij deelnam van de oorlogen van den laatsten Mogelkeizer Sjah Alam II. In later jaren ging zij over tot het Christendom en deed zij veel voor de ontwikkeling van het land, dat na haar dood door de Britsch-Indische regeering geannexeerd werd. Nog in den laatsten vrijheidsoorlog der Indische vorsten in 1857-'59 sneuvelde een vrouw, de Rani van Djhânsi, die een van de hoofden was in den strijd tegen Engeland, gevierd door haar tijdgenooten, in mannenkleeren. Nog vele dergelijke voorbeelden zou men kunnen noemen. Zoo was de Oostersche vrouw van het verleden, althans in de hogere standen, allerm minst de odaliske, die wij zoo graag in haar zien. Zij nam deel aan het leven van haar tijd, even als ook thans in dezen tijd van politieke omwentelingen, waarin twee der voorzitters van het Indische Nationale Congres vrouwen waren, o.a. de dichteres Sarodjini Naidoe. Maar wat vroeger het voorrecht was van een kleine groep van vrouwen in een feodale heerschtersklasse, dat ziet men in dezen democratischen tijd als het recht van allen. Een lange weg in een land van meer dan 300 miljoen mensen!

Bunsing en Fret

DOOR DR. G. BARENDRECHT

RIJK aan waardevolle pelsdieren is ons land niet bepaald. Otter en marter zijn te zeldzaam om in dit opzicht eenig gewicht in de schaal te leggen, het kleine wezel-tje is ook niet veel zaaks als pelsleverancier en de hermelijnen worden hier toch eigenlijk nooit heelmaal toonbaar. De grotere dieren hebben hier eenvoudig geen levensruimte en de eenige pelsdrager, die bij ons zou kunnen gedijen, zien we meer met angst dan plezier naderen, te meer daar hij hier in Europa minder fraai in zijn haar schijnt te zitten

dan in zijn Amerikaansche vaderland. Dat dier is de beruchte bisamrat, in het Zuiden van de Ver. Staten een van de allerbelangrijkste pelsdieren, van welks huid alle denkbare en ondenkbare bontsoorten worden vervaardigd en onder de meest fantastische namen in den handel gebracht. Maar in Europa zijn die vellen minder in tel. Wij zijn echter één dier rijk, waarop terwille van de huid consequent jacht wordt gemaakt en dat is de bunsing, het grootste van de meer algemeene wezelachtige roofdieren. Het levende dier steekt echter, wat zijn uiterlijk aangaat, bij zijn familieleden vrij ongunstig af. Ten eerste mist hij het slangachtig lenige, dat de groote bekoring van hermelijn en wezel uitmaakt, om van de marters maar heelmaal te zwijgen.

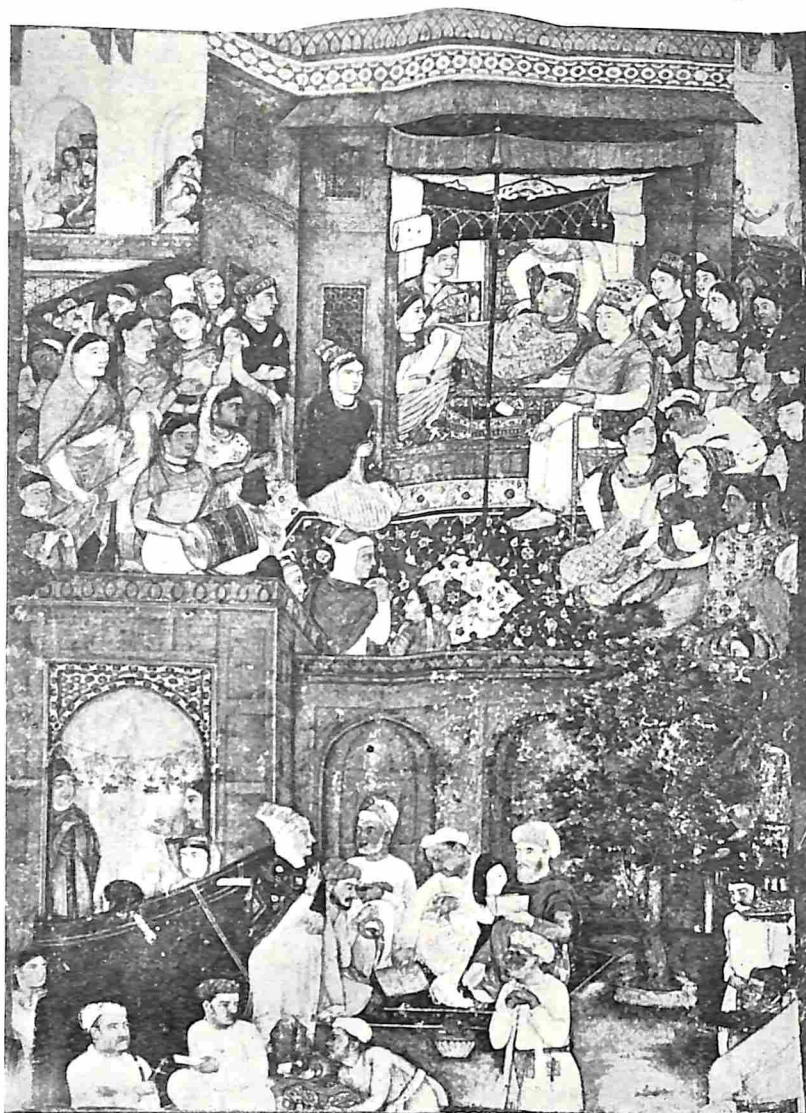
En dan vind ik eigenlijk zijn vel ook minder mooi; maar dit is een kwestie van smaak. Levendig is die vacht in elk geval wel met haar afwisselend donkere en lichte partijen. Op het eerste gezicht lijkt het wel of het dier aan zijn zijden en hieren daar op zijn kop eenigszins kaal is, zoo licht en geelachtig is de vacht daar. Maar dat wordt slechts veroorzaakt doordat de lichte ondervacht, de z.g. wolharen, sterk doorschijnen

tusschen de daar zeer verspreid staande lange, glimmend donkere haren van de bovenvacht. Als het dier in den juiste tijd van het jaar is gedood, levert de geprepareerde en dan niet meer riekende huid een zeer te waardeeren bont op. Er zijn dan ook tal van lieden, behoorend tot een moeilijk te definieeren klasse van mensen, nog net niet heelmaal stroopers, die 's winters de boerderijen afloopen, gewapend met een knuppel en geassisteerd door een hond, om de daar eventueel aanwezige bunsings weg te vangen. Ik woonde indertijd in een streek met veel groote veeboerderijen en kende daar zoo'n bunsingjager, die er jaarlijks een aardige bijverdienste aan had. In den winter zijn n.l. de meeste bunsings in de buurt van menselijke woningen te vinden, minder omdat zij van de heeren der schep-

ping zelf iets goeds hebben te verwachten, dan wegens de vele muizen en ratten, die dan ook nergens anders in zoo groote hoeveelheid zijn te bemachtigen. Want evenals alle andere roofdieren leeft

MOGOLPRINSES UIT ± 1800
(Dit portret wordt ten onrechte wel de beeltenis van Moemtaz-i-Mahal genoemd)

DE GEBOORTE VAN EEN KEIZERLIJKE PRINS
Mogol-schildering uit het begin der 17e eeuw in het Museum of Fine Arts te Boston

INDISCHE VORSTINNEN. DE DIWAN-I-CHAS, AUDIENTIEZAAL DER GROOT-MOGOLS IN HET FORTTE DELHI, MEDE EEN DER MOOIESTE BOUWWERKEN UIT DE MOGOL-PERIODE

ook de bunsing in hoofdzaak van knaagdieren en heeft uit dien hoofde recht op onze erkentelijkheid. Boeren, die een voorraad graan of peulvruchten te bewaren hebben en hun voordeel kennen, zijn dus meer geneigd hem in bescherming te nemen dan zij, die kippen te verliezen hebben. Toch is een bunsing gemakkelijker uit een kippen- of duivenhok te houden dan een wezel, vooral doordat hij veel plomper en relatief vrij traag is. Daarmede staat zeker ook in verband zijn voorliefde voor kikkers en padden, die hij in groote hoeveelheden vangt. Soms wordt in een bunsinghol een heele voorraad kikkers in half-dooden toestand aangetroffen, wat erg gaat lijken op het aanleggen van provisie voor ongunstige tijden. Heel den winter brengen zij dus door in stallen, op zolders, in schuren, onder vloeren en in alle andere schuilplaatsen, die een boerenerf maar kan opleveren, overdag slapend en 's nachts op roof uittrekkend, zonder zich aan onbescheiden blikken bloot te stellen. De aanwezigheid van een bunsing wordt dan ook meestal indirect geconstateerd door het vinden van de overblijfselen van zijn slachtoffers en ook wanneer hij eenmaal is gelocaliseerd, is een heele drijfjacht noodig om hem te pakken te krijgen. ☼ De paartijd valt zoowat in Maart en dan verliezen zij de voorzichtigheid wel eens zoover uit het oog, dat de rivalen elkaars aanschouwe van iedereen achterna zitten over de daken. In dien tijd beginnen zij ook hun zomerkwartieren weer te betrekken, meer de vrije natuur in. Als onderkomen kan iedere holte en iedere schuilplaats dienen, die zij zonder al te veel moeite in bezit kunnen krijgen, want zelf graven doet een bunsing bij voorkeur niet. Als dan in Mei de jongen worden geboren, is het seizoen meestal meteen weer zoover gevorderd, dat een overvloed van het meest gevarieerde voedsel voorhanden is. Onder de knagers moet nu ook de waterrat het ontgelden en het menu van koudbloedige dieren wordt nog aangevuld met hagedissen en slangen, zelfs adders, tegen het gif waarvan ze tamelijk immuun schijnen te zijn. ☼ Vijanden heeft de bunsing buiten den mensch en zijn honden maar weinige en tegen sterkere tegenstanders

heeft hij altijd nog zijn stinkklieren, die hij ongeveer op dezelfde manier als de Amerikaanse skunks kan gebruiken, behalve dan, dat hij het vocht niet zoo ver kan spuiten. ☼ In een onbekend land en in een onbekend tijdperk van de geschiedenis, maar in ieder geval al heel lang geleden, in de „Oudheid“, is ergens een albinovorm van de bunsing ontstaan, waarvan de mensch ontdekte, dat hij geschikt was om getemd te worden. Dat dier was de fret, wit, met roode oogen, wat tenderder en vooral teerder dan zijn wilde broeder, maar daarentegen ook veel minder wild en ontembaar. Vergeleken met de bunsing heeft hij een zeker gebrek aan vitaliteit, dat hem juist geschikt maakt om in half-tammen staat in gevangenschap gehouden te worden en

aan den anderen kant is hij ook weer niet zoo ont aard, dat zijn bloeddorst en aanvalskracht erdoor zouden zijn verdwenen. ☼ Deze combinatie van eigenschappen maakt hem tot een idealen hand langer voor den jager, die het wild uit zijn holen op wil drijven. Meestal zijn dat konijnen, maar in Engeland wordt het fretje ook wel gebruikt om

Foto van de Peppel
SPOOR VAN EEN BUNZING, DIE ZIJN PROOF — EEN KONIJN — VOORTSLEPT

ratten te verdelgen. ☼ In een kistje of ook wel in een zak, wordt de fret op de jacht, die 's ochtends vroeg begint, meegenomen. Is eenmaal een geschikt konijnenhol gevonden, dan wordt voor iedereen uitgang op één na een zakvormig net bevestigd, waarna het fretje in de laatste gang wordt losgelaten en ook deze achter hem wordt dichtgemaakt. De konijnen, opgeschrikt door het roofdier, rennen nu door alle uitgangen naar buiten en lopen dan pardoes in de klaarstaande netten, waar zij gemakkelijk kunnen worden gedood. Ten slotte komt ook het fretje weer voor den dag en wordt dan meteen weer opgenomen en weggeborgen. Dikwijls treedt echter de onaangename complicatie op, dat hij in het hol een jong konijntje te pakken heeft gekregen, dat dadelijk bezweken is en waaraan hij zijn genoegen is gaan eten. Dat zou nog zoo erg niet zijn als hij niet de gewoonte had om daarna rustig te gaan liggen slapen, zoodat de baas zijn ziel in lijdzaamheid moet bezitten en maar geduldig afwachten wanneer zijn compagnon weer boven komt. Ter voorkoming van dergelijke ontsporingen worden het dier dan wel de hoektanden afgevijld, maar een muilkorfje doet dezelfde diensten en is humaner. Vaak krijgt hij ook nog een belletje om, waarvan het klingelen den jager eenigszins op de hoogte houdt van wat zijn helper daar beneden eigenlijk uitvoert en of hij nog wel wat uitvoert. ☼ Bijzonder in trek zijn bastaarden van fret en bunsing, dieren, die zeer veel op een bunsing lijken, ook wat kracht en vuur aangaat, maar toch gemakkelijker te hanteeren zijn, al bijten ze hun baas eerder dan een echte fret.

NAPOLEON I bezocht in 1806 de graftombe van Frederik den Groote in de Garnizoenskerk te Potsdam en naderde met onbedekt hoofd de sarcophaag. Zijn gevolg toonde minder eerbied voor deze plek dan de keizer zelf en hij moest zijn generaals zeggen eveneens den steek af te zetten. „Als deze man thans nog leefde, messieurs”, zei hij „dan stonden wij zeker niet hier!”

De Herfst-Primula

DOOR G. D. LUTKE MEIJER

HET mag wel haast een wonder worden genoemd, dat een zoo onherbergzaam land als Tibet ons zulk een mooie tuinplant heeft geleverd als de *Primula florindae* met haar tachtig centimeter lange bloemstelen en haar honderden hangende gele bloempjes. Tibet immers is het kaalste en ongezelligste land, dat men zich denken kan. Het heeft den vorm van een vlakke kom met opstaande randen: de bergen, die maken dat het land haast geen afvoer naar zee heeft. Tibet is dan ook voor het grootste deel een troosteloze steppe, die een heel armoedige vegetatie vertoont en alléén opvalt doordat het geslacht der rhabarberplanten er zoo rijkelijk is vertegenwoordigd: men telt daarvan nl. niet minder dan twintig verschillende variëteiten. ☼ Moerassen en meren, meest brak of zout, die heeft Tibet genoeg, vooral in het Noorden, en juist aan de oevers van deze meren schijnen de menschen te wonen die leven van een armzalig akkertje mais of gerst. De berghellingen in het Oosten van het land zijn bedekt met berken en dennebosschen en met fleurige bergweiden, groene terrassen, bezaaid met de blauwe sterretjes van de gentiaan en de wollige bloemen van de Edelweiss. En in het Zuiden loopt het dal waarin Lhasa ligt. Hier is het wat gezelliger. De winter is hier niet zoo koud; er is wat meer water; de menschen kunnen zich vaker wasschen en behoeven daartoe niet meer op een regenbuitje te wachten. Hier wonen dan ook de meeste Tibetanen, hier vindt men kwekerijen, parken, wijnbergen en groentetuinen. Hier is het hart van Tibets beschaving. ☼ Waar de ontdekkingsreiziger Kingdon Ward de *Primula florindae* heeft gevonden, is ons niet bekend. Zeker is dat hij haar even na den wereldoorlog uit Tibet in Europa heeft ingevoerd en dat zij zich nu ook snel

over ons land begint te verspreiden. Eenige weken geleden nog heeft een kwekerij er op de bloemenkeuring in Artis een getuigenschrift van verdienste mee gehaald. De plant verdient dan ook stellig deze waardeering, al was het alleen al om haar laten bloei. Die begint nl. in Juli en duurt voort tot midden October. ☼ De foto op de volgende bladz. toont u deze primula met op den achtergrond een margriet en op den voorgrond een mimulussoort. U ziet welk een keurig effect deze primula-groep daar aan den rand van het vijvertje maakt, en ook een kleurig effect, want de plek heldergele primulabloempjes vormt vooral tegen een donkeren achtergrond een schitterend mooi geheel. De bloemen kunnen heel goed worden gebruikt als

Foto Schlott

BUNZING OP JACHT IN DE SNEEUW

snijbloem; zij blijven lang goed en hebben een fijnen geur. ☼ Van huis uit heeft de *Primula florindae* een krachtig gestel meegekregen. De nachten op de Tibetaansche hoogvlakte kunnen zeldzaam koud zijn. Wat er wil leven, moet dus in staat zijn die kou te verdragen en zoo is dan ook deze herfstprimula volkomen winterhard. ☼ Ook verder stelt de plant vrijwel geen eischen, als men er maar aan denkt, dat zij moet staan aan den waterkant. Het is een moerasplant en zij komt in Tibet hier en daar zelfs

midden in het water voor. Wie haar in zijn tuintje wil gebruiken, moet daar mee rekenen. Aan den rand van een vijvertje, met de voeten in het water desnoods, een beetje in de schaduw, zooals trouwens de meeste primula-soorten, zoo doet ook de *florindae* het best. Op hooge gronden zal het niet meevallen haar te kweken, is de kans op succes zelfs zoo goed als geheel uitgesloten. Overigens lijkt ons deze Tibetaansche sleutelbloem een uitheemsche gast, die zich in onze lage landen uitstekend op zijn gemak zal gevoelen.

Een wolkenkrabberstad op de hoogvlakte

DOOR R. BLIJSTRA

V OOR men er in Amerika aan dacht een behoorlijk huis neer te zetten, laat staan, hooge beton-gevaarten te bouwen, waren in een volmaakt onbekend stadje in Spanje, Cuenca genaamd, reeds huizen van vijftien en meer verdiepingen verrezen, die echter eerder den naam van „rotsenhanger” verdienden dan van „wolkenkrabber”, hoewel ze op het eerste gezicht onmiskenbaar verwantschap vertoonden met de illustere scheppingen van een volk, dat meer in een technischen roes dan in een architectonische extaze verkeerde. ☼ Van alle plaatsen in Spanje, die men bezoekt om de merkwaardige ligging (en daarvan zijn er heel wat) is Cuenca het moeilijkst te bereiken, maar terwijl de overige slechts van een bepaald punt uit

Foto C. Sipkes

HERFST-PRIMULA'S IN BLOEI IN DEN TUIN VAN ARCHITECT SMITS TE AERDENHOUT

zij het ook met beleefde belangstelling, de groote attractie oppervlakkig in zich opneemt en de omgeving, die niet op de foto stond, voortaan met zich meedraagt als de onvergetelijke herinnering. ☼ Te Cuenca vindt men geen speciale bezienswaardigheden, die bezocht moeten worden: een wandeling

zonder bepaald doel brengt u vanzelf naar de hoge punten, van waar men een prachtig uitzicht heeft op de diepe dalen, die met hun voor Spanje zoo waterrijke rivieren en hun slanke populieren, een indruk van verrassend uitbundige vruchtbaarheid en rijkdom geven, of men verzeilt in de dalen zelf en kijkt op naar een ongenaakbaar gelegen complex van wolkenkrabbers. ☼ Die wolkenkrabbers zijn eigenlijk heel mysterieuze gebouwen:

men loopt in een straat, waar de huizen een hoogte van een drie of vier verdiepingen hebben, wel wat grootsteedsch voor een klein plaatsje als Cuenca, maar ten slotte niet opvallend en plotseling staat men aan den achterkant en bemerkt, dat ze daar vijftien en meer verdiepingen tellen. Men krijgt het gevoel alsof ze een langen staart hebben gekregen, alsof ze als hagedissen tegen den rotswand hangen, terwijl hun kop alleen boven den rand uitsteekt. ☼ Een woestenij van steen is het daarboven in Cuenca en de natuur heeft het den menschen nog niet grimig genoeg gemaakt, want zijzelf zorgden er voor de norsche en op afweer gerichte sfeer te verhoogen door een passende bebouwing. ☼ Maar dit onvriendelijke geheel is geplaatst in een gordel van groen, als een waardelooze steen in een te rijke zetting. Hier en daar zijn de populieren met hun zachtgroene, altijd lispelende bladeren zelfs de steile hellingen opgeklommen, om de al te ruwe mannelijkheid in een teedere liefkoozing te verdooven en hier en daar dringt het groen met onweerstaanbaar zacht geweld het harde, fel beschenen rood binnen, doch de rots is te steil; het malsch gewas aan onze voeten mag fluweelig rijk een visioen geven van een aardsch

een overweldigenden indruk maken, is dit merkwaardige stadje, hoe men er ook omheen draait, steeds sprookjesachtig onwezenlijk of schilderachtig liefelijk. Zelfs het romantische Ronda heeft slechts enkele, zij het dan ook prachtige vergezichten om den vreemdeling te trekken en al zijn die op zichzelf misschien iets grootscher en indrukwekkender dan die van Cuenca, in de laatste stad is de kwaliteit maar zoo weinig minder en de kwantiteit zooveel groter. Geen samensteller van een prospectus zal het ooit in zijn hoofd halen om het leelijkste deel van de stad, die hij wil gaan aanprijzen, in zijn propagandageschrift op te nemen, al zou hij dat kunnen doen om den lezer een idee te geven van de entourage van het schoons, dat hij te genieten krijgt en zoo is een bezoek aan een beroemde bezienswaardigheid meestal verrassender door de omgeving, waarin zij gelegen is, dan door haar eigen schoonheid, die men al te snel herkent van de reeds geziene foto en waar men dus teleurstellend snel aan gewend raakt. Zoo komt het, dat men, een station verlatend, reeds speurend rondkijkt naar het plaatje, dat het meest de aandacht getrokken heeft, zijn aandacht verspilt aan de dingen, die men niet had moeten zien en eenigszins vermoeid,

paradijs, een tuin van zacht murmelend water en eeuwig ruischende rust, een enkele blik naar boven herinnert ons aan de staalharde ongestadigheid van den menschelijken geest, die zoo onrustbarend vaak in overeenstemming is met de natuur. ☼ Cuenca is een van de hoogst gelegen steden van Spanje; 1080

meter is heusch geen kleinigheid, en de winter is er dan ook buitengewoon streng; het is er kouder dan in Madrid en dat wil heel wat zeggen. De lente is er prachtig, de zomer weldadig koel in het dal en onverdraaglijk heet op den berg. Van de omliggende bergen, de serrania de Cuenca, is het gescheiden door

enorm steile en diepe dalen, die hoces (enkelvoud: hoz) genoemd worden. De stad wordt geheel ingesloten door

twee rivieren, de Júcar en de Huecar, die precies aan de oostpunt vanden heuvel, waarop Cuenca ligt, samen vloeien. Uit de verte ziet de plaats er uit als een hoge pyramide, doordat een deel van de nieuwe stad in de zacht glooiende vlakke gebouwd is, maar heeft men eenmaal een van de beide rivieren bereikt, dan ontpopt deze schijnbaar zoo gemakkelijk te veroveren stad zich in een eertijds onneembaar kasteel. De laatste teekenen van vruchtbaarheid verdwijnen, de herinnering aan de pijnbosschen in de omgeving (nergens spelen in Spanje de boomen zoo'n groote rol als in de buurt van Cuenca) vervaagt, een laatste en tevens de meest geslaagde poging van de natuur om te laten

zien wat zij door middel van stroomend water en weldadige koelte gevende loofboomen weet te bereiken, en men betreedt de steenig-roode zonnehel, waarin de menschelijke bouwsels scherp worden als evenzoo vele kanteelen. ☼ Dat is Cuenca: een stad, waar men steeds weer terug zou keeren, als het niet

het eindpunt vormde van een doodloopen- de spoorlijn, die steeds maar weer doorgetrokken zal worden tot aan de aansluiting met de kust der Middellandsche Zee, doch waarvan de voltooiing nu al jaren op zich doet wachten. Een naar, grijs stationsgebouw,

in het midden van het onherbergzame Spaansche land, en daardoor aan het eind van de wereld, zoo'n akelig droog geval, dat men, murw geboemeld en

knorrig, toch nog noode verlaat, omdat de gedachte opkomt: „Was ik hier maar nooit gekomen”, doch dat men in dit geval weer binnenstapt, weemoedig overwegend: „Kon ik daar maar altijd blijven”.

OFFENBACH was iemand van grenzenlooze goedhartigheid en kon nooit een verzoek weigeren—die hem dan ook vele gedaan werden. Eens, in een Fransche badplaats, sprak hem een jonge man aan, maar Offenbach had juist al zijn contanten aan de roulette verspeeld. Hij nam echter den jongeman mee naar een sigarenwinkel, vroeg hier een stuk papier en improviseerde daarop een muziekstuk. „Hier, gaat u daarmee naar een muziekhandelaar, en wat u er voor krijgt, is voor u!”

Foto R. Blijstra

DE „WOLKENKRABBERS” VAN CUENCA

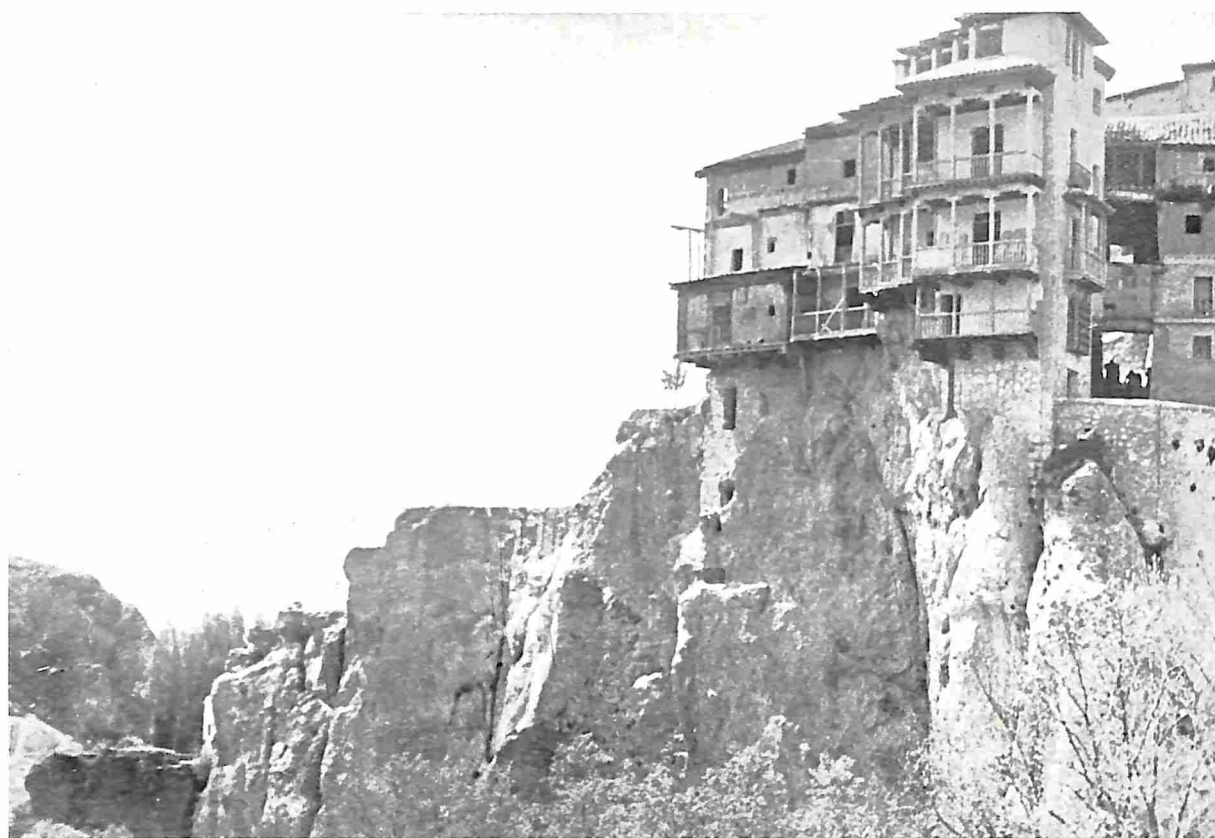

Foto R. Blijstra

DE „CASAS COLGADAS”, DE HANGENDE HUIZEN VAN CUENCA

maak een van de beide rivieren bereikt, dan ontpopt deze schijnbaar zoo gemakkelijk te veroveren stad zich in een eertijds onneembaar kasteel. De laatste teekenen van vruchtbaarheid verdwijnen, de herinnering aan de pijnbosschen in de omgeving (nergens spelen in Spanje de boomen zoo'n groote rol als in de buurt van Cuenca) vervaagt, een laatste en tevens de meest geslaagde poging van de natuur om te laten

hartigheid en kon nooit een verzoek weigeren—die hem dan ook vele gedaan werden. Eens, in een Fransche badplaats, sprak hem een jonge man aan, maar Offenbach had juist al zijn contanten aan de roulette verspeeld. Hij nam echter den jongeman mee naar een sigarenwinkel, vroeg hier een stuk papier en improviseerde daarop een muziekstuk. „Hier, gaat u daarmee naar een muziekhandelaar, en wat u er voor krijgt, is voor u!”

De straatjongen van Fez-Bali

(Slot van bladz. 555)

HET is een goede val en de Roemi loopt er stellig in. — Inderdaad, hij bedenkt zich geen oogenblik, of hij ook links zal afbuigen in het nauwe, overdekte steegje, dat toch de weg der deugd zou zijn; zonder het flauwste vermoeden wandelt hij de breede, geplaveide straat op, die naar de hel leidt. „Goed zoo”, denkt de jongen. „nu behoef ik hem een poosje niet meer na te gaan. Ik kan rustig voor de poort gaan zitten en met vriendjes spelen, tot het wild na vijf of tien minuten denzelfden weg terugkomt, dien het gegaan is”. ☼ Hij is dan een gewillig offer, murw en toeschietelijk, klein en leelijk. Je kunt met hem spelen, zooals de kat met de muis. Zonder een spier te vertrekken, betaalt de vreemdeling vijf keer zooveel voor het geleide als hij eigenlijk moest. Meer nog. Op dit

z w a k k e oogenblik laat hij zich alle mogelijke zaken aanpraten: een geborduurde portefeuille, een geciseleerd koperen blad, een Berbertapijt, een bontversierd kussen. ☼ Dien avond, toen ik vertwijfeld den weg van de hoogten van Babftoeh naar het huis van kapitein Mazel zocht, was ik den jongen met de groo-

te fluweelen oogen en de fijne enkels van harte dankbaar, dat hij heel tactvol en genadig was, toen ik mij moest overgeven. Hij zei geen woord en keek mij niet hoonend aan, glimlachte niet eens stil voor zich heen; hij gaf mij een eenvoudig teeken, dat in 't geheel niet tot tegenspraak prikkelde. ☼ Hij liep voor mij uit. Kletsend sloegen zijn naakte voeten op den leemigen grond. Het was een snelle, korte draf, zijn gang, en ik moest mijn beenen behoorlijk strekken, om hem bij te kunnen houden. ☼ Hij sloeg niet den gewonen weg in, die steeds door een of ander rijtje winkels aansluiting zoekt aan de groote marktstraten (groot beteekent hier, dat twee muilezels naast elkaar kunnen loopen), maar hield zich zooveel mogelijk aan de rechte lijn tusschen de plek waar wij elkaar ontmoet hadden en de poort van Boejloed. Het ging omhoog en omlaag, door zóó smalle stegen, dat mijn schouders langs de muren der huizen schuurden en onder zóó lage gewelven door, dat ik bijna kruipen moest. ☼ Ik had tot dusver geen woord met mijn kleinen gids gespro-

ken, geen enkel. Toch behoeft het geen verbazing te wekken, dat hij wist, in welke richting hij me te brengen had. Een Europeaan, een vreemdeling ter plaatse, verdwaald in het hartje van de Meditervelle”. Daar wij echter langzamerhand in de buurt kwamen, waar de weg naar het huis van kapitein Mazel zich splitste van dien naar Boejloed, trachtte ik den jongen aan het verstand te brengen, waar ik naartoe wilde. Ik deed enkele keeren een poging, maar telkens mislukte deze. De jongen wenkte elken keer ongeduldig met de hand en viel mij in de rede: „Weet wel, weet wel, je zoekt kameraad”. ☼ „Vooruit dan maar”, dacht ik. „van Boejloed af vind ik den weg gemakkelijk: zoo'n geweldige omweg is het ook niet — en te laat, véél te laat, ben ik toch al.” ☼ Merkwaardig! De kleine baas week — met elken stap kreeg ik daar meer zekerheid van — van den weg naar Boejloed af.

Het ging twee keer naar links, drie keer naar rechts, toen nog eens naar links — en daar hadden we plotseling een breedestraat voor ons. Zij lag niet tusschen de naakte muren van Arabische huizen, zij was omzoomd door aardige, kleine villa's met blauw omlijnde deuren en vensters. ☼ „Deze straat

Foto van Agtmaal

HOLLANDSCH POLDERSCHOON BIJ ZWAMMERDAM

lig”, zei ik in mezelf. „dat is toch, dat is toch....” maar met nog grootere gezwindheid was de jongen vooruitgesneld naar een groot, donker iets, dat ook mij reeds in het oog gevallen was en waarvan ik juist wilde zeggen: „Daar staat toch Sven's auto”. ☼ Precies voor de deur van kapitein Mazel bleef de bengel staan, wendde zich naar mij om — voor den eersten keer sinds hij de leiding had overgenomen — en verkondigde triomfantelijk: „Zoo, hier zijn we er!” ☼ Ik stond perplex. „Ja, maar hoe.... hoe weet je, dat ik hier naartoe, in deze straat en dit huis wilde zijn”, wist ik uit te brengen. „Heb je me al eens met den kapitein gezien? Heb je me wel eens uit dit huis zien komen? Wist je, dat deze auto hier stond en dat ik een vriend ben van den eigenaar daarvan?” ☼ Er was niets uit hem te krijgen. Hij haalde slechts enkele keeren de schouders op en lachte maar eens voor zich heen. ☼ Hoe hij gerasen heeft, waar ik heen moest? Het zal mij, evenals zooveel in dit merkwaardige land en deze geheimzinnige stad, een onopgelost raadsel blijven.